

Ignacy Łukasiewicz. Prometheus na ludzką miarę.

Streszczenie

Ignacy Łukasiewicz był wynalazcą i odkrywcą. Umiał wykorzystać fakt naturalnej obecności ropy na Podkarpaciu. Okoliczna ludność od stuleci wykorzystywała ją na różne sposoby, przede wszystkim do leczenia ludzi i zwierząt. Ale to Łukasiewicz jako pierwszy, wraz z Janem Zehem, opracował metodę otrzymywania nafty. Następnie, dzięki Łukasiewiczowi, znany lwowski blacharz Adam Bratkowski skonstruował lampę naftową, dającą bardzo dobre oświetlenie. Łukasiewicz sam nie starał się o patent, który mógł zarejestrować jako pierwszy i czerpać z niego duże dochody.

Łukasiewicz przejawiał także żyłkę do biznesu, gdy w 1854 roku wraz z Tytusem Trzecieckim i Karolem Klobassą założył pierwszą na ziemiach polskich kopalnię ropy naftowej w Bóbrce koło Krosna. W Ulaszowicach pod Jasłem wybudował rafinerię, która miała oczyszczać wydobywany w Bóbrce surowiec. Był typowym idealistą. Nie dążył do zdobycia wielkiego majątku, ale oczekiwał, że jego działania przyczynią się do rozwinięcia górnictwa i rodzimego przemysłu ropy naftowej.

Chociaż żył tylko niecałe sześćdziesiąt lat, Łukasiewicz miał wiele innych zasług. Był gorącym patriotą. Już w młodości potrafił zorganizować niepodległościową siatkę konspiracyjną, za co zapłacił prawie dwuletnim więzieniem. Z dochodów płynących z nafty wspierał w 1863 roku powstańców styczniowych, walczących z Rosjanami w Królestwie Polskim. Od 1876 roku aż do śmierci, w zmienionej sytuacji politycznej, ofiarnie pracował jako poseł do Sejmu Krajowego we Lwowie.

Był wielkim społecznikiem i filantropem, bezinteresownie pomagał najbardziej potrzebującym, niczego w zamian nie oczekując. Dbał o swoich pracowników i ich rodziny. W kopalni założył kasę bratniej pomocy, do której przymusowo należeć musieli wszyscy zatrudnieni, dzięki czemu mieli zapewnioną pomoc lekarską. Wspierał finansowo okolicznych chłopów, zapewniał rozwój oświaty, zakładał kasy gminne, finansował pomoc lekarską. Był znany ze swych fundacji na rzecz Kościoła. Największą jego troską było zużytkowanie posiadanych środków na rozmaite cele społeczne lub czyny miłosierdzia.

W dziejach ludzkości można znaleźć niewielu wybitnych badaczy i wynalazców, dokonujących przełomowych odkryć cywilizacyjnych, o których szybko zapominano, a pamięć o nich trzeba było przywracać przez wiele lat. Niewątpliwie do takich właśnie osób należy zaliczyć Ignacego Łukasiewicza.

Ignacy Łukasiewicz. A Prometheus on a Human Scale.

Abstract

Ignacy Łukasiewicz was an inventor and discoverer. He was able to take advantage of the natural presence of crude oil in Subcarpathia. For centuries, the local people had used it in various ways, primarily to heal people and animals. But it was Łukasiewicz, together with Jan Zeh, who first developed a method for obtaining petroleum. Then, thanks to Łukasiewicz, a well-known tinsmith from Lviv, Adam Bratkowski, constructed an oil lamp, which provided very good lighting. Łukasiewicz himself did not apply for a patent, which he could have registered first and reaped a large income from it.

Łukasiewicz also had a flair for business, when in 1854, together with Tytus Trzeciecki and Karol Klobassa, he established the first oil mine on Polish soil in Bóbrka near Krosno. He built a refinery in Ulaszowice near Jasło, which was intended to purify the raw material extracted in Bóbrka. He was a typical idealist. He did not seek great wealth, but expected his actions to help develop the mining and domestic oil industries.

Although he lived less than sixty years, Łukasiewicz had many other contributions to make. He was an ardent patriot. Even in his youth he was able to organise an independence conspiracy network, for which he paid with almost two years of imprisonment. In 1863, with the income from petroleum, he supported the January Uprising insurgents fighting the Russians in the Kingdom of Poland. From 1876 until his death, in the changed political situation, he devotedly worked as a member of the National Sejm in Lviv. He was a great social activist and philanthropist, selflessly helping those in need without expecting anything in return. He cared for his employees and their families. At the mine he established a brotherly assistance fund, to which all employees compulsorily had to belong, thanks to which they were ensured medical aid. He supported the local peasants financially, ensured the development of education,

established community funds, and financed medical assistance. He was known for his foundations for the Church. His greatest concern was to use the funds at his disposal for various social purposes or acts of mercy.

In the history of mankind, there are few outstanding researchers and inventors, making breakthroughs in civilisation, who were quickly forgotten and whose memory had to be restored after many years. Ignacy Łukasiewicz is undoubtedly one of them.